

1

På förstaplats bland de mest populära hundraserna i Sverige ligger labrador retriever. I fjol nyregistrerades 2 282 stycken labrador retriever i landet. På andraplats kom tysk schäferhund (1 844) och på tredjeplats hamnade golden retriever (1 788).

En hund i arbete ska aldrig avbrytas – hur fascinerade vi än är

■ Vi är många som fascineras av hundar som arbetar. Bara att se en ledarhund komma gående och varsamt ta sin förare över gatan och in genom dörren kan få mig att tappa hakan. För att inte tala om hundar som med sin nos kan leta upp minsta lilla spår av narkotika. Det finns också signalhundar som

kan känna av när mattes eller husses blodsocker är för lågt eller högt och varna, så att hon eller han tar sitt insulin.

De är djupt fokuserade, och vissa uppgifter är väldigt krävande. På många av hundarna som är i tjänst sitter en väst eller liknande, där det kan stå

”Servicehund”. Precis som ledarhunden har den en speciell sele. Den västen eller selen har två funktioner. Den ena är att så fort hunden får på sig västen eller selen, vet den att nu är det jobbdags. Det andra är en signal till oss andra. ”Stör ej!” En hund i arbete ska aldrig avbrytas, hur fascinerade vi än är.

NÄRHET. Madelene Bränn har muskeldystrofi. Ibland har hon väldigt ont, det brukar Timja märka, och finns då alltid väldigt nära. Madelene Bränn har tillsammans med en instruktör tränat Timja till den servicehund hon är i dag.

Foto: JESSICA GOW/SCANPIX

Timja gör Madelenes dag säker

Madelene Bränn sitter i rullstol. När hon tappar något på golvet kan hon inte själv plocka upp det.

Det gör Timja åt henne. Skulle Madelene ramla kan Timja hämta telefonen. Och hon lämnar aldrig någonsin sin matte i sticket.

■ Madelene Bränn öppnar dörren, hon står lite ostadigt och håller sig i väggen. Hunden Timja är alldeles bakom. Madelene har muskeldystrofi, en sjukdom som gör att musklerna succesivt bryts ner och motoriken försämras.

När hon är hemma kan hon ta sig fram långsamt genom att stödja sig på möbler. Ramlar hon kan hon inte ta sig upp på egen hand.

Utomhus har hon rullstol eller elmoped. En assistent finns hos henne dagtid, men ibland är hon ensam. Men inte helt. Timja finns alltid där.

– Jag känner mig helt trygg med Timja. Tappar jag något plockar hon upp det, och skulle jag ramla kan hon hämta telefonen, eller springa efter hjälp, säger Madelene, som satt sig i soffan.

Hon visar Timjas färdigheter genom att tappa ett mynt på parkettgolvet. Timja som lagt sig tillrätta i värmen framför kaminen reser sig omedelbart och tar skickligt upp enkronan i sin väldiga mun.

Alla raser

Madelene ger sedan kommandot ”telefon” och Timja

FAKTA

Servicehundar

■ Alla raser kan prova in till servicehundutbildning. Första steget är att genomgå ett lämplighetstest. Hunden får inte vara under ett år eller över tre år vid ansöknings-tillfället.

■ Genomsnittlig utbildningstid är ett år.

■ Det kostar 50 000–75 000 kronor att utbilda en servicehund.

går ut i köket, det låter lite, något ramlar i golvet, men strax därefter kommer hon in i vardagsrummet med en telefon i munnen.

– Vi har gått en utbildning under ett år tillsammans med en instruktör, för att lära Timja just de saker som

■ Föraren tränar själv sin hund under utbildningstiden och får regelbundet handledning av en specialutbildad instruktör.

■ Efter examen gör ekipagen prov varje år hunden är i tjänst, för att kontrollera att hunden har kvar sina kunskaper. I samband med detta måste veterinärintyg lämnas på att hunden är frisk och arbetsför.

på sin matte med kloka blanka ögon. Det är en erfaren hunds blick. Hon är nio år gammal, om ett år ska hon pensioneras.

Madelene bor med sina två barn och man i ett hus i Häringe, mellan Nynäshamn och Stockholm. Där bor också en katt, och ännu en hund – Bizzie, en korsning mellan labrador och boardercollie på ett år.

Hämtar hjälp

Madelene skaffade Bizzie för att även utbilda henne till servicehund, så att hon skulle kunna efterträda Timja. Men Bizzie gick inte igenom lämplighetstestet inför utbildningen. Hon var lite för osäker.

– Men jag har inte gett upp. Självklart ska jag ha en servicehund till. Men en

sådan som Timja får jag nog aldrig igen, säger hon och klappar Timjas huvud.

Vi går ut. Madelene kör med sin elmoped, jag blir ombedd att gå i väg en bit från henne. Madelene ska demonstrera hur Timja kan larma, det vill säga hämta hjälp om Madelene ramlat.

Jag går utom synhåll. Plötsligt dyker Timja upp framför mig, i sin mun har hon ett flexikoppel som sitter fast i hennes väst. På kopplet står det ”Följ mig”. Timja lägger kopplet i min hand, och stirrar intensivt på mig. Hon släpper mig inte med blicken förrän jag tagit tag. Sekunden senare vänder hon om och jag följer henne genom att hålla i kopplet. Andra fram till Madelene.

BODIL SJÖSTRÖM

TT Spektra

2013-02-28 12:16